

آزادی در اندیشه‌ی سیاسی شهید بهشتی

رحمت مهدوی

دانشجوی کارشناسی ارشد تربیت مدرس

چکیده

آزادی یکی از قدیمی‌ترین مفاهیم در تاریخ اندیشه‌های سیاسی است؛ که تاکنون اندیشمندان مختلفی نسبت به آن واکنش‌های متفاوتی نشان داده‌اند. جدا از این اندیشمندان، نظریه‌پردازان مختلفی هم بودند که با استفاده از آرای اندیشمندان به تبیین آن در قالب نظریه‌های مختلف نموده‌اند. هدف پژوهش حاضر نیز این است که با استفاده از نظریه‌های آزادی به تبیین اندیشه‌ی شهید بهشتی در مورد آزادی بپردازد. آرای شهید بهشتی در مورد آزادی را به دلیل اینکه وی یکدسته موانع بر سر فعالیت‌های فرد به خاطر رعایت مبانی اسلامی و همچنین محدود بودن اهداف فرد در قالب یک جامعه‌ی اسلامی قرار می‌دهد؛ نمی‌توان به ترتیب با استفاده از نظریه‌ی آزادی منفی و مثبت برلین تبیین کرد. از آنجا که آزادی در اندیشه‌ی شهید بهشتی به معنای رهایی از نادانی، جهل، خرافات، فقر، قیود طبیعت، داشتن حق انتخاب و آگاهی است؛ نظریه‌ی مناسب برای تبیین اندیشه‌ی وی نظریه‌ی آزادی مترقی کرنستون است؛ که قرابت و نزدیکی بیشتری با این نظریه دارد.

کلید واژه‌ها: اندیشه‌ی سیاسی، نظریه‌ی آزادی، اندیشه‌ی شهید بهشتی، آزادی منفی، آزادی مثبت، آزادی

مترقی، آیزایا برلین، کرنستون